

นพัตถร ศรีจันทิก : แนวทางมาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์ของ
ประเทศไทย (GUIDELINES FORMEDICAL EVACUATION STANDARDIN THE COMMERCIAL
FLIGHT OF THAILAND)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อ. ดร.อภิตา จิตจริง, 164 หน้า

คำสำคัญ: การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์/การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยทางอากาศ/มาตรฐานการ
เคลื่อนย้ายผู้ป่วยทางอากาศ

การวิจัยเรื่องแนวทางมาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์ของประเทศไทย
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรฐานและรูปแบบการเคลื่อนย้ายลำเลียงผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์ใน
ระดับสากล และนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางมาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์
ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้า
และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวปฏิบัติ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกจาก
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านกฎระเบียบและมาตรฐานการเคลื่อนย้าย
ผู้ป่วย กลุ่มแพทย์ผู้ปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์ และกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่มี
ประสบการณ์ในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์มากกว่า 7 ปี

ผลการศึกษาพบว่าสามารถสังเคราะห์แนวทางมาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบิน
พาณิชย์ออกเป็น 6 มาตรฐานหลัก ได้แก่ (1) มาตรฐานด้านบุคลากรและสมรรถนะวิชาชีพ (2) มาตรฐาน
ด้านการจัดการคุณภาพและความปลอดภัย (3) มาตรฐานการปฏิบัติการและการจัดการภารกิจ
(4) มาตรฐานด้านการดูแลผู้ป่วยและการปฏิบัติทางคลินิก (5) มาตรฐานด้านการควบคุมการติดเชื้อ
และ (6) มาตรฐานด้านการสื่อสารและการประสานงาน ซึ่งครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การเตรียม
ความพร้อม การวางแผนภารกิจ การประเมินความเสี่ยง การจัดการทรัพยากรและอุปกรณ์
การประสานงานกับสายการบินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง
คุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์มาตรฐานสากลพบว่ามีโครงสร้างและข้อกำหนดที่สอดคล้องกันในหลายด้าน
โดยให้ความสำคัญกับความพร้อมของบุคลากร การจัดการคุณภาพและความปลอดภัย ระบบการ
จัดการความเสี่ยง การควบคุมการติดเชื้อ และการสื่อสารประสานงานที่มีประสิทธิภาพ แม้จะมีความ
แตกต่างในรายละเอียดและจุดเน้นบางประการ แต่สามารถนำมาบูรณาการและประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนา
เป็นแนวทางมาตรฐานเดียวที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยได้ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
สำคัญพบว่าทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่าประเทศไทยควรมีแนวทางมาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
บนเที่ยวบินพาณิชย์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้บุคลากรและองค์กรที่

เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ช่วยเพิ่มความปลอดภัย ประสิทธิภาพ และความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การพัฒนามาตรฐานควรอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขา และควรมีการนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อปรับให้สอดคล้องกับบริบทด้านการแพทย์ การบิน กฎหมาย วัฒนธรรม และสังคมของประเทศไทย อันจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเที่ยวบินพาณิชย์ของประเทศไทยที่มีความสมบูรณ์สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล

สาขาวิชาการจัดการการบิน

ปีการศึกษา 2568

ลายมือชื่อนักศึกษา นพัตถ์ ศรีนันท

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิจิตร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สมศักดิ์

NAPATTORN SRICHANTHUK : GUIDELINES FOR MEDICAL EVACUATION STANDARD
IN THE COMMERCIAL FLIGHT OF THAILAND

THESIS ADVISOR: APIRADA JITJRING, Ph.D., 164 PP

Keyword: Medical Evacuation in the Commercial Flight/Air Medical Transportation/
Air Medical Transportation Standards

This qualitative study subject of guidelines for medical evacuation standard in the commercial flight of Thailand aimed to examine international standards and operational models for patient transport on commercial flights and to synthesize a standardized guideline for patient transport on commercial flights appropriate to the context of Thailand. The research methodology comprised a documentary review of relevant international standards, guidelines, and academic literature, together with in-depth interviews with key informants from three groups: (1) one expert in regulations and standards related to patient transport, (2) three physicians with more than seven years of experience in patient transport operations on commercial flights, and (3) three registered nurses with more than seven years of experience in patient transport on commercial flights.

The findings indicate that a comprehensive framework for patient transport on commercial flights can be synthesized into six core standards: (1) personnel and professional competency standards, (2) quality and safety management standards, (3) operational and mission management standards, (4) patient care and clinical practice standards, (5) infection prevention and control standards, and (6) communication and coordination standards. These standards collectively cover the entire transport process, including personnel preparedness, mission planning, risk assessment, resource and equipment management, coordination with airlines and relevant agencies, as well as continuous monitoring, evaluation, and quality improvement.

The analysis of international standards revealed substantial similarities in structure and core requirements, particularly in areas related to personnel readiness, safety and quality management, risk management systems, infection control, and effective communication and coordination. Although differences exist in specific emphases and operational details, these standards can be integrated and adapted into a unified framework suitable for national implementation. Insights from key informants consistently emphasized the necessity for Thailand to establish a clear and practical national standard for patient transport on commercial flights. Such a standard would enable all

relevant personnel and organizations to operate under a unified set of guidelines, thereby enhancing safety, efficiency, and mutual understanding across sectors. The development of this standard should involve multidisciplinary collaboration and be tested in real operational settings to ensure alignment with Thailand's medical, aviation, legal, cultural, and social contexts. Ultimately, this approach would support the establishment of a sustainable and internationally aligned national standard for patient transport on commercial flights in Thailand.

Aviation Management
Academic Year 2025

Student's Signature

Apattom S.

Advisor's Signature

Ajij

Co-Advisor's Signature

Dr. Penkum